

ת"פ 11789/12/16 - מדינת ישראל נגד מאזן ג'אבר, מוחמד מסודה, יוסף סקאפי, סעיד אבו נאב

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 11789-12-16 מדינת ישראל נ' ג'אבר(עציר)
ואח'

בפני בעניין: כבוד השופטת חגית מאק-קלמנוביץ
מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז ירושלים
(פלילי)

המאשימה

נגד

1. מאזן ג'אבר (עציר)
2. מוחמד מסודה (עציר) נאשמים 1, 2 ע"י
- ב"כ עו"ד רמי עותמאן
3. יוסף סקאפי (עציר) ע"י ב"כ עו"ד נאיל
זחאלקה
4. סעיד אבו נאב (עציר) ע"י ב"כ עו"ד
ואסים דראושה

הנאשמים

גזר דין

האישומים

1. הנאשמים בתיק זה הדו והורשעו בעבירות שונות שעיקרן מכירת נשק מסוגים שונים (ובשני מקרים מכירת סמים מסוכנים) מהנאשמים לסוכן משטרתי סמוי (להלן: הסוכן), שהיה מוכר להם.

התיק נקבע להוכחות, ולאחר שמיעת חלק קטן מהעדים החליט נאשם 3 להודות, הוגש בעניינו כתב אישום מתוקן והוא הורשע בו. בשלב מאוחר יותר, לאחר שמיעת עדי תביעה נוספים כולל חלק מעדות הסוכן, החליטו גם יתר הנאשמים בתיק להודות ואף הם הורשעו בכתבי אישום מתוקנים. כל הנאשמים הודו בהסדרים שכללו תיקונים בכתבי האישום, ללא הסכמה בעניין העונש, כך שהטיעונים לעונש היו "פתוחים".

אציין כי הטיעונים לעונש בעניינו של נאשם 3 נשמעו ביום 16.10.17, והתיק נקבע למתן גזר דין, אולם עוד לפני שניתן גזר הדין הודו יתר הנאשמים, ומתן גזר הדין לנאשם 3 נדחה על מנת שיינתן במועד אחד עם יתר הנאשמים. כך שגזר דין זה ניתן לאחר שמיעת הטיעונים לעונש בשני מועדים שונים, ביום 16.10.17 בעניינו של נאשם 3, וביום 20.12.17 בעניינם של יתר הנאשמים.

במסגרת הסדרי הטיעון הוגשו כתבי אישום מתוקנים שונים לנאשמים השונים, מלבד נאשמים 1 ו-2 שלגביהם

הוגש כתב אישום אחד. אתאר בקצרה את המיוחס לנאשמים:

2. נאשמים 1 ו-2

נאשם 1 הוא הנאשם העיקרי בתיק, ובכתב האישום המתוקן מיוחסים לו חמישה אישומים. נאשם 2 היה שותף לשניים מתוכם.

באישום הראשון מתואר כי ביום 18.4.16 ביקש הסוכן מנאשם 2 לרכוש תמ"ק מאולתר מסוג קרלו. נאשמים 1 ו-2 והסוכן נפגשו וסיכמו על ביצוע עסקת מכירה. למחרת נפגשו השלושה בכפר עזריה ונאשם 1 מסר לסוכן את הנשק וקיבל תשלום בסך 9,000 ₪. מאוחר יותר באותו יום נפגשו השלושה פעם נוספת בבית הסוכן ושולם סכום נוסף של 1,000 ₪. לנאשם 1 מיוחסות באישום זה עבירות של סחר בנשק לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין תשלז-1977 (להלן: חוק העונשין) ונשיאת נשק לפי סעיף 144(ב) לחוק, ולנאשם 2 עבירה של תיווך בנשק לפי סעיף 144(ב2) לחוק.

האישום השני מיוחס לנאשם 1 בלבד והוא מואשם בו בסחר בסם מסוכן לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] תשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים). על פי האמור שם, ביום 9.5.16 שאל הסוכן את נאשם 1 אם יוכל להשיג משהו זול לעשן, ונאשם 1 תיאר אתו פגישה ביום המחרת ומכר לו פלטת חשיש במשקל 94 ק"ג תמורת סכום של 3,900 ₪.

האישום השלישי מייחס לשני הנאשמים עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק. באישום זה מתואר כי הנאשמים קשרו קשר למכור לסוכן כלי נשק נוספים ובהם אקדח מסוג יריחו, תמ"ק מאולתר נוסף מסוג קרלו ומטען חבלה המופעל בשלט רחוק. במשך כשבועיים ניהלו הצדדים מגעים אינטנסיביים לתיאום פרטי העסקה. ביום 18.5.16 שוחח הסוכן עם שני הנאשמים טלפונית וסוכם כי ייפגש עם נאשם 2 לצורך רכישת המטען בסכום של כ-30,000 ₪. הסוכן אכן פגש עם נאשם 2 יחד עם שוטר שהתחזה לקונה המטען. נאשם 2 הביא את המטען, הוציא אותו משקית והסביר לסוכן ולשוטר הסמוי כיצד להפעיל אותו. השוטר ביקש מנאשם 2 לפרק את המטען כדי שיוכל לקחת אותו בחלקים, אולם לאחר דין ודברים ומאחר שמרכיב המטען לא היה זמין, עזבו הסוכן והשוטר את המקום ללא המטען. במשך מספר ימים לאחר מכן הוסיפו הנאשמים וניסו לשכנע את הנאשם לרכוש בכל זאת את המטען וכן את הקרלו, ואף שולמה מקדמה בסך 1,000 ₪, אולם בסופו של דבר העסקה לא יצאה לפועל.

האישום הרביעי מייחס לנאשם 1 בלבד עבירה של סחר בנשק, בכך שבמשך מספר שבועות עובר ליום 11.10.16 ניהל עם הסוכן מגעים לרכישת אמל"ח נוספים, בהם תמ"ק קרלו נוסף ורימוני הלם. ביום 11.10.16 נפגשו הסוכן ונאשם 1 והנאשם הכניס למושב הקטנוע של הסוכן שקית ובה 8 רימוני הלם, וקיבל ממנו תשלום בסך 6,400 ₪.

האישום החמישי אף הוא מתייחס לנאשם 1 בלבד ובו הורשע הנאשם בעבירות של סחר בנשק ושימוש במסמך מזויף - עבירה לפי סעיף 418 לחוק. על פי האמור באישום זה נאשם 1, יחד עם נאשם 3, ניהלו משא ומתן למכור לסוכן כלי נשק נוספים, בהם רובה מסוג קלצ'ניקוב ורובה מסוג אמ 16. במסגרת זו נפגשו נאשמים 1 ו-3 עם הסוכן בים 13.10.16 ושוחחו אודות מכירת רובה האם 16 תמורת סכום של 60,000 ₪. נאשם 1 הציג לסוכן שטרות כסף מזויפים והציע לו לרכוש סכום של 2,000 ₪. הסוכן ביקש דוגמא ונאשם 1 מכר לו שטר מזויף הנחזה להיות שטר של 200 ₪ תמורת סכום של 60 ₪. ביום 18.10.16 סיכמו הסוכן ונאשם 1 על מכירת הנשק תמורת סכום של 55,000 ₪, וביום

20.10.16 הגיעו הסוכן ושוטר שנחזה כקונה לאזור חיזמא, לשם הגיע אדם רעול פנים שהכניס את הנשק לרכבם והסוכן שילם סכום של 55,000 ₪.

3. נאשם 3

לנאשם זה מיוחסת מעורבות באישום אחד בלבד. תחילתו של האישום במתואר לעיל כאישום 5 בעניינו של נאשם 1, מכירת רובה מסוג אם 16 לסוכן תמורת סכום של 55,000 ₪. בהמשך האישום מתואר כי ביום 19.11.16 פנו נאשמים 1 ו-3 לסוכן וביקשו ממנו להשיג להם רימון. לאחר יומיים נפגשו השלושה והסוכן מסר לנאשמים רימון רסס מעוקר. מיד לאחר מכן הנאשמים נעצרו. לנאשם 3 מיוחסות בגין אישום זה עבירות של עסקה בנשק לפי סעיף 144(ב2) לחוק וקשירת קשר להחזקת נשק - עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק.

4. נאשם 4

כתב האישום המתוקן נגד נאשם 4 כולל שלושה אישומים:

האישום הראשון עניינו עבירה של סחר בסם מסוכן לפי סעיף 13 לפקודת הסמים, בכך שביום 31.7.16, בהתאם לתיאום מוקדם באמצעות נאשם 1, פגש הסוכן את הנאשם בכפר סילוואן כשהוא רכוב על אופנוע. הנאשם הניח במושב האופנוע שקית ובה סם מסוג כלורו - מתאמפיתמינים במשקל 15 גרם והסוכן מסר לו תשלום בסך 2,500 ₪.

באישום השני יוחסה לנאשם 4 עבירה של תיווך בנשק לפי סעיף 144(ב2) לחוק, בכך שביום 3.8.16 הודיע מאזן לסוכן שהשיג עבורו תמ"ק מסוג קרלו תמורת 15,000 ₪ והאיץ בו להגיע. הסוכן ונאשם 1 נפגשו והגיעו רכובים על קטנוע של הסוכן לראס אל עמוד, שם פגשו את הנאשם, הסוכן לקח את הנשק ומסר לנאשם סכום של 10,000 ₪ ולמחרת השלים סכום נוסף של 5,000 ₪.

האישום השלישי התרחש מספר ימים לאחר האישום השני, כאשר נאשם 1 פנה לסוכן והציע לו לרכוש אקדח מסוג סטאר תמורת 25,000 ₪, וכשהמחיר היה יקר מידי הציעו לו נאשמים 1 ו-4 לרכוש אקדח אנגלי ישן תמורת 18,000 ₪. ביום 9.8.16 נפגש הסוכן עם נאשמים 1 ו-4 לצורך ביצוע העסקה. הסוכן נטל את האקדח ואמר שאינו מעוניין בו, אולם שוכנע על ידי הנאשמים לקחת את האקדח ולקבל בהמשך גם כדורים. הסוכן שילם תמורת האקדח 15,000 ש"ח. הנאשמים נמנעו מלחשוף בפני הסוכן כי מדובר באקדח צעצוע שלא ניתן לירות בו. באישום זה הורשע הנאשם בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499 לחוק.

טיעוני הצדדים

5. ב"כ המאשימה טענו לעונש בעניינו של נאשם 3 בנפרד מיתר הנאשמים. לטענת הערכים המוגנים בעבירות הנשק הם בטחון התושבים, שלמות גופם ושלטון החוק. מדובר בעבירות שבלבו של הדין הפלילי הקלאסי, שהעונש שנקבע להם הוא שנות מאסר ארוכות. הן הפנו לפסקי דין בהם עמד בית המשפט העליון על הצורך להחמיר את הענישה, ולהנחיות פרקליט המדינה לפיהן מבקשת המאשימה להעלות את מתחמי הענישה ורמת הענישה בעבירות נשק. לגבי סוגי הנשק נטען כי מדובר בכלי נשק קטלניים ומסוכנים. הנשק מסוג קרלו הוא נשק מאולתר ללא סימון, כך

שקשה להתחקות אחר מקורו. ב"כ המאשימה התייחסו גם לחומרה שבעבירות הסמים והניצול שיש בהן כלפי צרכני הסמים

לטענת המאשימה יש לקבוע מתחם נפרד לכל אחד מהאישומים, ובהתאם לכך כללו הטיעונים לעונש התייחסות למתחם המבוקש לכל אחד מהאישומים ולכל אחד מהנאשמים.

6. לגבי נאשם 1 טענה ב"כ המאשימה כי הוא הנאשם העיקרי בתיק והמקשר בין הנאשמים האחרים והסוכן. גם באישומים בהם נעשתה פניה לנאשם 2, ערב זה את נאשם 1 כך שהשפעתו ושליטתו של האחרון היתה גדולה יותר, והוא שהחזיק בנשק והביא אותו בעצמו. התובעת ציינה את התכנון המוקדם של המעשים, ואת המשא ומתן בין הצדדים שקדם לרבים מהם. לגבי האישום השני התייחסה לכך שמדובר בכמות סם לא קטנה. בגין עבירות הסמים ביקשה לקבוע מתחם שבין שנה אחת לשלוש שנות מאסר, בגין האישום הראשון ביקשה מתחם שבין ארבע לבין שבע שנות מאסר, בגין האישום השני מתחם שבין שנה לשלוש שנים, לאישום השני ביקשה מתחם שבין שנתיים לארבע שנים ולאישום הרביעי בין שמונה עשר לארבעים ושמונה חודשי מאסר. לאישום החמישי ביקשה המאשימה לקבוע מתחם שבין ארבע לשבע שנות מאסר. בהתחשב בהודאתו של הנאשם, בכך שההודעה ניתנה לאחר שהתקיימו מספר ישיבות הוכחות, ובעברו הפלילי של הנאשם ביקשה המאשימה למקמו באמצע המתחם ולגזור עליו עשר שנות מאסר.

לנאשם 2 ביקשה ב"כ המאשימה לקבוע מתחם שכן שלוש לבין שבע שנות נאסר בגין חלקו באישום הראשון. באשר לאישום השלישי, כאן טענה התובעת כי חלקו של נאשם 2 גדול משל נאשם 1, וביקשה לקבוע מתחם שבין שנתיים לארבע שנות מאסר לכל אחד מהנאשמים.

בהתחשב בכך שהנאשם הודה וחסך זמן, אך עשה זאת לאחר שהתקיימו מספר דיוני הוכחות, ומאחר שאין לנאשם זה הרשעות קודמות, ביקשה המאשימה למקמו ברף התחתון של המתחם אך לא בקצהו, ולהטיל עליו מאסר למשך שש וחצי שנים.

לגבי חלקו של נאשם 3 טענה ב"כ המאשימה כי בעוד נאשם 1 היה החוליה הקרובה ביותר לסוכן, הרי שנאשם 3 היה החוליה הקרובה ביותר למוכרי הנשק, ועל כן היה לו חלק משמעותי בעסקה. היא הוסיפה כי הנאשם לא היה מודע לכך שהרימון שמסר לו הסוכן היה מעוקר ומבחינתו הוא מדובר היה בנשק יעיל. התובעת הוסיפה כי האישום נגד נאשם 3 כולל למעשה שני אירועים נפרדים מבחינת הזמן והמקום, ויש לקבוע להם שני מתחמים נפרדים.

באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, ב"כ המאשימה ציינה כי ההסכמה עם נאשם 3 הושגה לפני תחילת ההוכחות ואין לזקוף לחובתו את העובדה שהודה לאחר שהחלה שמיעת הראיות. מאידך התייחסה לעברו הפלילי המכביד של הנאשם. המאשימה ביקשה לגזור על נאשם 3 עונש של שש וחצי שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס.

בעניינו של נאשם 4 טענה התובעת כי באישום הראשון בו הורשע היה נאשם זה המבצע העיקרי, נטל חלק בתכנון ופעל לצורך הפקת רווח כלכלי. היא ציינה כי הנאשם עצמו לא היה מודע לכך שהנזק אינו מתממש, וביקשה לקבוע מתחם שבין שנה וחצי לבין שלוש שנות מאסר, וכן מאסר על תנאי וקנס. באישום השני ביקשה לקבוע מתחם שבין שלוש לשבע שנות מאסר, והתייחסה לכך שנאשם 4 היה המבצע העיקרי ברישום זה, הוא היה החוליה הקרובה למקור הנשק ובלעדיו לא היתה העסקה מתבצעת. היא בקשה לקבוע לאישום זה מתחם שבין שלוש לשבע שנות מאסר. לאישום השלישי שנזקו כלכלי בעיקר ביקשה לקבוע מתחם שבין מאסר קצר בעבודות שירות לבין שנת מאסר.

בהתחשב בכך שהנאשם הודה וחסך זמן אך עשה זאת בעיצומו של ניהול ההוכחות, ולאור עברו המכביד, טענה המאשימה כי יש למקם את הנאשם בין שליש לאמצע המתחם ולהטיל עליו חמש שנות מאסר בפועל.

7. ב"כ נאשמים 1 ו-2 התייחסו בטיעוניהם לכך שהתיק מבוסס על עדות סוכן שאיננו שוטר, אשר ניצל את היחסים הקרובים שהיו לו עם הנאשמים ובני משפחותיהם ואת מצוקתם הכלכלית של הנאשמים. לדבריו, נאשם 1 שוחרר מספר חודשים לפני מעצרו ממאסר ממושך בן 8 שנים, מבלי שעבר תהליך שיקום כלשהו. הוא נקלע למצוקה כלכלית, הובל ע"י הסוכן ונפל בפח. עוד טען כי יש להתייחס לאישומים השונים כאל אירועים סמוכים בזמן ובמקום ולקבוע מתחם ענישה אחד, וכי בחלק מהמקרים אין מדובר בסחר בנשק ממש אלא ברימוני הלם או במטענים שהיו חלודים וישנים. הסניגור ביקש לתת לנאשם אפשרות לשקם את חייו, והפנה אצבע מאשימה כלפי העדרן של מסגרות שיקומיות שיכולות היו למנוע את הידרדרותו של הנאשם פעם נוספת. הסניגור טען עוד כי לא ניתן להגדיר את נאשם 1 כדומיננטי מבין הנאשמים.

לגבי נאשם 2 התייחס הסניגור לחלקו המצומצם בביצוע העבירות, וטען כי שימש בעיקר כמי שהסיע את הסוכן, אשר חשש להיכנס למקומות מסוכנים. הוא הפנה לעובדות המתוארות בתסקיר ולסכסוך המשפחתי שבעקבותיו נדקר הנאשם, הגיש תלונה במשטרה ולא נענה, ננטש על ידי משפחתו והגיע לרחוב ולמצבו הנוכחי. ב"כ הנאשם הוסיף כי מדובר בבחור צעיר בראשית דרכו, ללא עבר פלילי, אשר כיום משפחתו עומדת מאחוריו ויש סיכוי שישנה את דרכו. לטענת הסניגור ההמלצה השלילית של שירות המבחן נובעת מקשיי שפה ותקשורת עם הנאשם.

לגבי שני הנאשמים, 1 ו-2, טען הסניגור כי המתחמים שהתבקשו ע"י המאשימה אינם משקפים את רמת הענישה העולה מהפסיקה. הוא ביקש להתחשב בהודאתם של הנאשמים אשר לקחו אחריות ולאפשר להם לתקן את עצמם ולא לחזור על העבירות.

8. ב"כ נאשם 3 ציין כי הנאשם הגיע להסכמות עם התביעה עוד לפני ישיבת ההוכחות הראשונה, על אף שהודה לאחריה. הוא הדגיש כי אין מדובר בעניין קל ערך לנוכח ההשלכות מצד הנאשמים האחרים. עוד הוסיף כי בשונה מיתר הנאשמים, לנאשם 3 לא היתה היכרות קודמת עם הסוכן והוא הסתבך בעניין רק בשל היכרותו את נאשם 1. הוא לא יזם את הקשר עם הסוכן ולא הגה את הרעיונות, אלא עורב בשלב מאוחר יותר. לטענתו יש לבטא עובדה זו בפער בענישה בין המבצע העיקרי לבין מי שהורשע בתיווך. עוד ציין הסניגור כי הסיכון שבעבירת הנשק לא התממש במקרה זה, שכן המכירה היתה למשטרה ולא לגורם שאינו ידוע, והרימון שנקנה היה מעוקר. הוא הוסיף כי יש לראות את שתי העסקאות בהן היה נאשם 3 מעורב כאירוע אחד לצורך קביעת מתחם, שכן הוא התרחש בין אותם מעורבים באותו מועד. לגבי עברו של הנאשם טען כי העבירות אינן ממין העניין ורובן בוצעו לפני זמן רב כשהנאשם היה צעיר ותמים. לנאשם אין הרשעות מהשנים האחרונות, הוא השתלב בעבודה ואין לייחס משקל רב לעברו. ב"כ הנאשם ביקש לקבוע מתחם שבין חמישה עשר חודשים לבין שלוש שנות מאסר, ולהטיל על הנאשם עונש שלא יעלה על שמונה עשר חודשי מאסר בפועל.

9. ב"כ נאשם 4 טען כי חלקו של נאשם זה הוא הקטן ביותר בהשוואה לכל הנאשמים, במיוחד בעבירות הנשק שהן עיקר התיק. הוא ציין כי נאשם 4 לא פנה אל הסוכן מיוזמתו ולא היה שותף לקביעות העסקאות, המחירים והמפגשים. לטענתו בשל חלקו המצומצם של הנאשם היה מקום לקבוע בעניינו מתחם נמוך יותר, ולא היה בסיס להבחנה בינו לבין נאשם 3, שלגביו ביקשה המאשימה מתחם נמוך יותר לעבירת התיווך. גם הוא טען כי בהתאם לפסיקה יש לקבוע מתחם אחד לכל האירועים שבוצעו מול סוכן אחד. עוד הוסיף כי בשל העובדה שמדובר בסוכן משטרתי, לא נשקף סיכון לציבור, שכן הנשק הגיע לידי המשטרה. כן ציין הסניגור כי נאשם 4 הודה וחסך זמן לא מועט, וכי הפער שבין מועד הודאתו של נאשם 3 למועד הודאת יתר הנאשמים אינו מצדיק חריגה משמעותית לזכות נאשם 3.

הוא ביקש להסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם ולחלופין בתקופת מאסר נוספת קצרה.

ראיות לעונש

10. בעניינו של נאשם 2 התבקש והתקבל תסקיר של שירות המבחן. מהתסקיר עולה כי הנאשם נולד וגדל בירושלים, נשר מלימודים בבית הספק לאחר 7 שנות לימוד והחל לעבוד בעבודות מזדמנות. בעקבות סכסוך משפחתי עזב את בית הוריו, התחבר לגורמים עבריינים וגר ברחוב, אולם לדבריו חזר למוטב. לאחר דיון שלא אפרט מפאת צנעת הפרט, נמנעה קצינת המבחן מהמלצה על אפיק שיקומי בעניינו של הנאשם והמליצה על עונש מרתיע של מאסר בפועל.

11. ב"כ נאשמים 1 ו-2 הביא כעד מטעמו את אחיו של הסוכן הסמוי, אולם זמן קצר לאחר שהחל להעיד מצאתי כי העדות נוגעת לעובדות החורגות מכתב האישום ולא אפשרתי את המשכה.

אביו של נאשם 3, מר תייסיר סקאפי, העיד לזכותו של הנאשם. הוא טען כי הוא ואשתו סובלים מבעיות רפואיות והנאשם הוא שאמור לטפל בהם. האב הוסיף כי הוא מתכוון לחתן את בנו, וביקש רחמים מבית המשפט.

הנאשמים עצמם הביעו חרטה. נאשם 1 הרחיב ודיבר על הקשיים הרבים שבהם נתקל לאחר שהשתחרר ממאסר ממושך, ועל הקרבה שהיתה בינו לבין הסוכן. הוא הביע שאיפה להשתחרר ולהקים משפחה. נאשם 2 הביע חרטה וציין את תפקודו החיובי בבית הסוהר. נאשם 3 הכיר באחריותו לכך שהתפתה ונגרר ע"י אחרים.

מתחם העונש ההולם

מתחם יחיד או ריבוי מתחמים

12. הצדדים נחלקו בשאלה אם יש לקבוע מתחם נפרד לכל אישום או מתחם אחד לאישומים השונים המיוחסים לכל אחד מהנאשמים. אמנם מדובר במכירה לאותו סוכן וקיימת זהות בין המעורבים באישומים השונים. עם זאת, הנאשמים ביצעו מספר עסקאות שכל אחת מהן עומדת בפני עצמה. בכל אחת מהעסקאות נמכר נשק אחר, קיים פער זמנים ניכר, עד כדי מספר חודשים, בין העסקאות השונות, לכל עסקת נשק קדם משא ומתן בו סוכמו התנאים השונים ואין מדובר במצב בו אחת העסקאות היא תוצאה ישירה של האחרת. בנסיבות אלה אני סבורה שעל פי הכללים שנקבעו בפסק הדין ע"פ 4910/13, **אחמד בני ג'אבר נ' מדינת ישראל** (29.10.14) ובפסיקה שבעקבותיו, יש לקבוע מתחם נפרד לכל אחד מהאישומים.

קביעת מתחמים לכל אחד מהאישומים אין משמעה בהכרח שהמתחמים שייקבעו נדרשים להיות שונים זה מזה. להבנתי, לא לכך התכוון המחוקק בתיקון 113 לחוק. מתחם ענישה, בשונה מעונש קונקרטי, נדרש להיות מותאם לטווח של מקרים, לקשת של אפשרויות המצויות בתוך ספקטרום מסוים, ולא דוקא לנסיבות ספציפיות ביותר המאפיינות כל מקרה ומקרה. אני סבורה שיש להימנע ממצב בו נקבעים בפרשה אחת מספר גדול של מתחמים שההבדלים ביניהם קטנים, ולא מצאתי הגיון בגישה לפיה באישומים מסוימים התבקש מתחם שבין שלוש לשבע שנות מאסר, ובאחרים מתחם שבין ארבע לשבע שנים. קביעת מספר כה גדול של מתחמים שההבדלים ביניהם קטנים חוטאת למטרה, ועלולה

להפוך את מלאכת הענישה לבוכלטריה. מה גם שבסופו של יום ממילא ביקשה המאשימה לגזור על הנאשמים עונשים "גלובאליים" שאינם נגזרים מצירוף דווקני של המתחמים הנטענים.

13. אני סבורה שהדרך הנכונה המשרתת את המטרה של הבניית הענישה היא קביעת מתחם לעבירה העיקרית נשוא תיק זה - עבירה של סחר בנשק, כאשר המתחם מתייחס לעבירה המושלמת והמלאה; עבירה של מכירת כלי נשק תקין המסוגל לירות תמורת סכום של עשרות אלפי ₪. ממתחם זה ייגזרו המתחמים לעבירות החמורות פחות שבוצעו בחלק מהאישומים: לעבירות של עסקה או תיווך שלא הגיעו לגדר סחר בנשק יהיה המתחם נמוך יותר ויעמוד על כשלושה רבעים מהמתחם שייקבע לעבירה העיקרית. לעבירות החמורות פחות של נשיאת נשק או קשירת קשר לביצוע פשע אשר לא הגיעו לכדי עסקה בנשק, יעמוד המתחם על כמחצית המתחם שייקבע לעבירה המושלמת. במקרים בהם סוג הנשק חורג שונה משמעותית מהאמור לעיל ניתן להביא בחשבון גם עובדה זו. לעבירות הסמים ייקבע מתחם נפרד. העבירה נשוא אישום 3 בכתב האישום נגד נאשם 4 אינה עבירה בנשק שכן המוכרים ידעו שאינם מוכרים אקדח, ועל כן המתחמים שייקבעו לעבירות הנשק אינם תקפים לגביה.

שיקולים בקביעת המתחם

14. אין צורך להכביר מילים אודות חומרתן של עבירות נשק והסכנה הרבה הנשקפת מהן. הסחר בנשק עלול להביא להימצאותו של נשק בידי גורמים המעוניינים לעשות בו שימוש אסור, ולגרום לסיכון ממשי של שלום הציבור, בין שהסיכון בטחוני ובין שהוא פלילי. העובדה שמאן דהוא מוכן לשלם סכומי כסף גדולים עבור נשק, מעידה על נכונות ואף כוונה לעשות בו שימוש.

הנאשמים בפרשה זו עסקו בסחר ובעסקאות בכלי נשק מסוגים שונים. הרובים והאקדחים התקניים הם כלי "נשק חם" תקינים, שהסכנה הנשקפת מהם ברורה. הנשק מסוג "קרלו" הוא נשק מאולתר, בלתי מסומן. האפשרות לייצר נשק כזה וחוסר האפשרות להתחקות אחריו בשל העדר סימון מקל על המבקשים לעשות בו שימוש ומקים חומרה מיוחדת.

15. נפסק לא אחת כי הסכנה הרבה שבשימוש בנשק מחייבת ענישה חמורה. כך, לדוגמא, נקבע בע"פ 4154/16, רונן דהוד נ' מדינת ישראל (19.1.17):

"11. בפסיקתנו נקבע, לא אחת, כי יש לראות את תופעת הסחר הבלתי-חוקי בנשק בחומרה רבה. נפסק כי לא ניתן להשלים עם קיומו של 'שוק' מחתרתי בלתי-חוקי למכירת כלי נשק, וגדיעתו היא תנאי הכרחי למיגורם של מעשי אלימות חמורים, המתרחשים במקומותינו בתדירות מדאיגה. אלה מתאפשרים, בין היתר, בשל הימצאותם של כלי נשק בידי עבריינים (ראו: ע"פ 6542/11, מוקטראן נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (25.02.2013)). הדבר חמור שבעתיים במציאות הישראלית, שבה נשק המוחזק באופן בלתי חוקי עלול להגיע אף לידי מעורבים בפעילות חבלנית עוינת על רקע ביטחוני ... ואכן, המגמה בשנים האחרונות לגבי עבירות נשק היא של החמרה ברמת ענישתם של המעורבים בהן ומתן ביטוי עונשי ההולם את הסכנה הנשקפת מהם..."

בע"פ 9543/09, בילאל רחאל נ' מדינת ישראל (19.1.10):

"אין צורך להכביר מילים על הקלות הבלתי נסבלת שבה סובב נשק חם או קר על נגזרותיו בידיים

עמוד 7

עברייניות. פעמים שהנשק נוטל חיי אדם, פעמים הוא פוגע בגוף האדם, ופעמים מתמזל המזל ובסייעתא דשמיא, אין פגיעה גופנית. הצד השווה הוא תדיר הפוטנציאל ההרסני, והבעתה האוחזת את הקרבנות. בכגון דא - לצד עבירת הנשק נקבע עונש של 7 שנות מאסר, ובסיוע כבעניינו - מחצית".

ובע"פ 761/07, מיכאל אדרי נ' מדינת ישראל (22.2.07):

"ניסיון השנים האחרונות מלמד שנשק המוחזק שלא כדין מוצא את דרכו לעתים לידיים עוינות, ולעתים נעשה בו שימוש למטרות פליליות, ואלה גם אלה כבר גרמו לא אחת לאובדן חיי אדם, ולפגיעה בחפים מפשע שכל 'חטאם' נבע מכך שהם נקלעו בדרך מקרה לזירת הפשע. כדי להילחם בכל אלה צריך העונש לבטא את סלידתה של החברה ודעתה הנחרצת שלא להשלים עם עבריינות בכלל, ומסוג זה בפרט".

16. באשר לפסיקה הנוהגת, כל אחד מהצדדים הפנה לפסיקה התומכת בעמדתו. עיינתי בפסקי הדין אליהם הפנו הצדדים ובפסקי דין נוספים, ואפרט חלק מהם:

• בעניין **רון דהוד נ' מדינת ישראל** הנ"ל - המערער הורשע בשני אישומים שכל אחד מהם כלל עבירות סחר בנשק ועבירות נשק נוספות. מדובר בשתי עסקאות מכירה לסוכן, באישום אחד נמכר אקדח ובאישום השני רובה ציד מאולתר. המערער נדון ל-45 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס. נקבע מתחם שבין שנתיים לחמש שנות מאסר לכל אחד מהאישומים. הערעור נדחה תוך שבית המשפט העליון עמד על כך שלא ניתן להשלים עם קיומו של "שוק" מחתרתי בלתי חוקי למכירת כלי נשק, וגדיעתו של שוק זה היא תנאי הכרחי למיגור מעשי אלימות חמורים.

• ע"פ 785/15, **איהאב פואקה נ' מדינת ישראל (6.12.15)** - המערער מכר לסוכן משטרתי אקדח, מחסנית וכדורים, ובעסקה נוספת מכר לו תת מקלע. המערער הורשע גם בתיווך בסם מסוכן, וכן בניסיון למכירת אקדח נוסף, אשר סוכל בשל הופעת השוטרים. על המערער נגזר עונש של שמונים וארבעה חודשי מאסר בפועל, ובערעור הופחתה תקופת המאסר לשבעים ושמונה חודשים.

• ע"פ 8280/15, **מוחמד ג'ולאני נ' מדינת ישראל (28.3.16)** - המערער הורשע בסיוע לעסקה בנשק ובהחזקת נשק, בכך שהיה מעורב עם אחרים בעסקה בה נמכרו לסוכן משטרתי שני רובים ואקדח. נקבע מתחם שבין 16 ל-36 חודשי מאסר, המערער נדון ל-20 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס, וערעור על חומרת העונש נדחה.

• ע"פ 2422/14, **עלי ח'דר נ' מדינת ישראל (21.12.14)** - המערער הורשע בעבירה של סחר בנשק במכירת רובה מסוג קרל גוסטב לסוכן משטרתי. הוא נדון ל-36 חודשי מאסר בפועל, במסגרת ת"פ (מחוזי ירושלים) 24215-06-13 שנזכר לעיל. הערעור נדחה, תוך שבית המשפט העליון התייחס לחמורה הרבה שבעבירות הנשק, לצורך בענישה מחמירה ולנסיבות הרלוונטיות שנלקחו בחשבון בעניינו של המערער, וכן בעניינו של המערער הנוסף שחלקו היה מצומצם יותר.

• ע"פ 1768/14, **בהא גנאיים נ' מדינת ישראל (22.7.14)** - המערער הורשע בהסדר ללא הסכמה לעונש בשתי עבירות של סחר בנשק ועבירות נשק נוספות. במקרה אחד מדובר במכירת תחמושת, ובמקרה שני במכירת

אקדח ברטה קצר ותחמושת, שתי המכירות לסוכן משטרתי. הוא נדון ל-36 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס. הערעור נדחה בשל הצורך להחמיר בעבירות אלה וחרף גילו הצעיר של המערער.

ע"פ 526/14, **פלוני נ' מדינת ישראל (2.3.14)** - המערער הורשע בהחזקת נשק וסחר בנשק, בעסקה של מכירת אקדח לסוכן משטרתי, ונדון ל-22 חודשי מאסר בפועל ומאסר על תנאי. בערעור נקבע כי העונש אינו חורג מרף הענישה המקובל, אולם לנוכח הליך שיקומי בו מצוי המערער, נמצא כי יש מקום לחרוג ממתחם הענישה שנקבע, ועונשו של המערער הופחת ל-16 חודשי מאסר בפועל.

ע"פ 2251/11, **ג'מאל נפאע נ' מדינת ישראל (4.12.14)** - המערער הורשע בשתי עסקאות בנשק עם סוכן משטרתי. בית המשפט חזר על האמירה ש"הגיעה השעה להחמיר בעבירות של החזקת נשק ושימוש בו", אך עם זאת הבהיר כי העלאת רף הענישה צריכה להיעשות בהדרגה. פסק הדין התייחס גם למדיניות ענישה רוחבית בתיקים שונים בעבירות נשק, ובסופו של דבר הוחמר עונשו של הנאשם משלושים ושמונה לארבעים ושישה חודשי מאסר בפועל, ועונשים נוספים.

ת"פ (מחוזי חיפה) 1094-05-15, **מדינת ישראל נ' אברהים ח'ורי (30.5.16)** - הנאשמים הורשעו במסגרת הסדר טיעון בעבירות נשק, המתייחסות לרימון רסס ולבנת חבלה. נאשם 1 הורשע בשתי עבירות של נשיאת והובלת נשק, שלוש עבירות של סחר בנשק והחזקת נשק. נאשם 3 הושע בסיוע לסחר בנשק ובהחזרת סם מסוכן לצריכה עצמית. כתב האישום מתאר מערכת יחסים ממושכת עם סוכן משטרתי שעמו בוצעו העסקאות. לנאשם 1 אין הרשעות קודמות ולנאשם 3 הרשעות רבות. נאשם 1 נדון ל-38 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 15,000 ₪. נאשם 3 נדון ל-15 חודשי מאסר בפועל ועונשים נוספים.

ת"פ (מחוזי מרכז) 12493-11-15, **מדינת ישראל נ' נתנאל דדון (24.4.17)** - נאשם 1 הורשע בריבוי עבירות של סחר בנשק והחזקת נשק, בכך שהחזיק בביתו רימוני גז, מכר לנאשם 2 רימוני הלם במספר הזדמנויות, ושיבש חקירה. הוא נדון ל-22 חודשי מאסר בפועל ועונשים נוספים.

ת"פ (מחוזי ים) 24215-06-13, **מדינת ישראל נ' פואד דוידאר (17.2.14)** - הנאשמים הורשעו בסחר בנשק במסגרת הסדרי טיעון שלא כללו הסכמה מלאה בעניין העונש. מדובר במכירת רובה קרל גוסטב לסוכן משטרתי. נאשם 2 טען כי ביצע את העבירות על רקע מצוקה כלכלית. נקבע מתחם ענישה שבין 24 ל-48 חודשי מאסר לנאשם 2, ובין 15 ל-24 חודשים לנאשם 1, אשר ביצע למעשה עבירה של תיווך. נאשם 1 נדון ל-20 חודשי מאסר בפועל ומאסר על תנאי, ונאשם 2 נדון ל-36 חודשי מאסר בפועל ומאסר על תנאי.

17. בת"פ 67703-11-16, **מדינת ישראל נ' אמיר הלפרין ואח'**, דנתי בעבירות דומות שבוצעו על ידי נאשמים 2 ו-3 באותו תיק, בתקופת זמן מקבילה ומול אותו סוכן משטרתי אשר שימש כסוכן גם בתיק שבפני. שם קבעתי לעבירות של ביצוע עיקרי של סחר בנשק מתחם שבין עשרים חודשים לארבע שנות מאסר לכל אחד מהאישומים, ולעבירת הסיוע לעבירה זו - מחצית המתחם שנקבע לביצוע העיקרי. אני סבורה שמתחם זה מתאים גם לנאשמים שבפני, בשל הדמיון העובדתי הרב בין המקרים ובהתאם לעקרון אחידות הענישה.

בקביעת המתחם אני מביאה בחשבון מחד גיסא את החומרה הרבה שבעבירות הנשק, והעובדה שמבחינת הנאשמים בוצעו מכירות של כלי נשק לאדם המעורב בפשיעה, ומאידך גיסא את העובדה שסיכון זה לא התממש ולא יכול היה להתממש מאחר שמדובר במכירה לסוכן משטרתי. אני מתחשבת גם בעובדה שמדובר בעסקאות בסכומי כסף

גדולים יחסית, המחייבות תכנון מוקדם, מידור וחשאיות. מכתבי האישום עולה שלכל אחד מהנאשמים היה תפקיד בביצוע העבירות המיוחסות לו, בין בתיווך מצד הסוכן או מצד מוכרי הנשק, בין בהוצאה לפועל של העסקה. השוני המהותי בין חלקם של המעורבים השונים הובא לביטוי בסעיפי האישום השוני שיוחסו להם. עם זאת, מעורבות במספר גדול יותר של אישומים מצביעה על דומיננטיות בעסקאות שבוצעו ועל היכרות ומעורבות עם גורמים שיש באפשרותם לספק את הנשק.

18. לנוכח כל האמור אני קובעת כי מתחם העונש ההולם לעבירה העיקרית של מכירת כלי נשק תקין לסוכן משטרתי תמורת תשלום בסכום של מספר עשרות אלפי ₪ נע בין עשרים חודשים לארבע שנות מאסר. לעבירות של עסקה או תיווך שלא הגיעו לגדר סחר בנשק יעמוד המתחם על כשלושה רבעים מהמתחם שנקבע לעבירה העיקרית. לעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע אשר לא הגיעו לכדי עסקה בנשק, או נשיאת נשק, יעמוד המתחם על כמחצית המתחם שנקבע לעבירה המושלמת.

באשר לעבירות הסמים, בשני האישומים הנזכרים בפרשה זו (אישום 2 לגבי נאשם 1 ואישום 1 לגבי נאשם 4) מדובר במכירת סם תמורת מספר קטן של אלפי ₪. אני קובעת לעבירות הסמים מתחם שבין שמונה לבין עשרים ושמונה חודשי מאסר.

לעבירה של קשירת קשר לפשע באישום השלישי בכתב האישום המתוקן נגד נאשם 4, שעניינה למעשה מכירת אקדח צעצוע הנחזה כאקדח תקין על סמך מצג שווא, אני מקבלת לצורך העניין את המתחם הנטען ע"י המאשימה, כך שהמתחם נע בין מאסר קצר אשר במקרים המתאימים ניתן לריצוי בעבודות שירות, לבין שנה אחת.

העונשים המתאימים לנאשמים במקרה זה

19. כל הנאשמים הורשעו על פי הודאתם בכתבי אישום מתוקנים המתייחסים לחלקים שנטלו באירועים השונים. נאשם 3 הודה בשלבים המוקדמים של שמיעת הראיות, ולדברי ב"כ הצדדים ההחלטה על כך התקבלה עוד לפני ישיבת ההוכחות הראשונה. גם הנאשמים האחרים חסכו זמן ניכר, שכן חקירת הסוכן רק החלה ועדים רבים טרם נשמעו, אם כי ההודאות באו בשלב מאוחר יותר של ההוכחות, כאשר קודם לכן לא נעשה מאמץ של ממש לייעל ולקצר את שמיעת הראיות.

20. העבירות העיקריות בהן הורשע נאשם 1 הן שלוש עבירות של סחר בנשק, עבירה אחת של סחר בסמים ועבירה של קשירת קשר לביצוע פשע. לנאשם זה הרשעות קודמות. הוא השתחרר רק מספר חודשים לפני מעצרו בתיק זה ממאסר בן שמונה שנים שאותו ריצה עד תומו, לאחר שהורשע במספר עבירות של שוד ושוד מזוין בנסיבות מחמירות. קיימת זיקה מסוכנת בין עבירות השוד למיניהן בהן הורשע הנאשם, לבין עבירות הנשק נשוא תיק זה. הנאשם ובא כוחו טענו כי ביצע את העבירות על רקע מצוקה כלכלית והעדר כלים להשתקם. יתכן שיש ממש בביקורת, אולם העבירות נשוא תיק זה אינן מצביעות על ניסיון להשתקם ולהתרחק מחיי עבריינות. נאשם זה הורשע גם בעבירות המשניות של נשיאת נשק באישום הראשון ושימוש במסמך מזויף - שטר כסף - באישום החמישי. אני סבורה שנאשם 1 מצוי בתחום הבינוני - גבוה של המתחם.

נאשם 2 הורשע בתיווך בנשק וקשירת קשר לביצוע פשע, שתיהן עבירות שהמתחם בגינן נמוך מהמתחם לעבירה המושלמת. אין לו הרשעות קודמות, אולם התסקיר שהוגש לגביו לא כלל המלצות שיקומיות. מקומו של נאשם

2 בתחתית מתחם הענישה.

נאשם 3 הורשע באישום אחד, בעבירות של עסקה בנשק וקשירת קשר לביצוע עסקה בנשק, אולם האישום היחיד כולל שני חלקים מובחנים המהווים למעשה שתי עסקאות, של מכירה ורכישה של נשק. לנאשם עבר מכביד הכולל ריבוי עבירות אלימות ורכוש, וכן עבירות סמים. הוא ריצה מספר תקופות מאסר. כאמור, נאשם זה הודה בראשית הדרך. לאור האמור הוא מצוי באמצע מתחם הענישה.

נאשם 4 הורשע בסחר בסם מסוכן, בתיווך לעסקה בנשק ובקשירת קשר לפשע. באישום האחרון של קשירת הקשר לביצוע פשע היה הנאשם מעורב במכירת אקדח צעצוע הנחזה כאקדח אמיתי. מאחר שהנאשם עצמו היה מודע לכך שאין מדובר בכלי ירי, אין מדובר בעבירת נשק ולא מתקיים הסיכון המיוחד שבסחר בנשק. לחובת הנאשם הרשעות בעבירות רכוש ואלימות, והוא ריצה עונשי מאסר בעבר. לפיכך הוא מצוי בתחום הבינוני של מתחם הענישה.

21. לנוכח כל האמור אני מטילה על הנאשמים עונשים כמפורט להלן:

נאשם 1:

מאסר בפועל למשך שבע שנים, בניכוי ימי מעצרו.

מאסר על תנאי לעשרה חודשים למשך שלוש שנים על כל עבירה בנשק.

קנס בסך 10,000 ₪ שישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.2.18.

נאשם 2:

מאסר בפועל למשך עשרים ושמונה חודשים בניכוי ימי מעצרו.

מאסר על תנאי לשישה חודשים למשך שלוש שנים על כל עבירה בנשק.

קנס בסך 5,000 ₪ שישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.2.18.

נאשם 3 :

מאסר בפועל למשך עשרים ושמונה חודשים בניכוי ימי מעצרו.

מאסר על תנאי לשישה חודשים למשך שלוש שנים על כל עבירה בנשק.

קנס בסך 5,000 ₪ שישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.2.18.

נאשם 4:

מאסר בפועל למשך שנתיים בניכוי ימי מעצרו.

מאסר על תנאי לשישה חודשים למשך שלוש שנים על כל עבירה בנשק.

קנס בסך 5,000 ₪. שישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.2.18.

ניתן היום, י"ג טבת תשע"ח, 31 דצמבר 2017, בנוכחות הצדדים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.